

'het passantenpaviljoen'

de voortuin als publieke ruimte

Zilversparrenstraat 48, B-8310 Brugge

ontwerp: tom callebaut ism 40 students (2011-2015)

In 2011 maakte ik van mijn voortuin een publieke ruimte. Dit initiatief is ontstaan vanuit de vaststelling dat ik mijn voortuin bijna nooit gebruikte (maar wel iedere week het gras maaide) en aangezien ik in het midden van de straat woon het evengoed een (ontmoetings)plek voor de hele buurt zou kunnen worden.

De voortuin is publiek toegankelijk gemaakt om de sociale cohesie in de buurt te vergroten en tevens om de snelheid in de straat wat te vertragen. Op die publieke plek is ook een tijdelijk paviljoen gebouwd dat als een experiment ieder seizoen transformeert. Dit experiment is een vermenging van ontwerp, onderzoek en onderwijs en bevindt zich op het kruispunt van privé-publiek en profaan-sacraal.

De sacrale thematiek is binnengeslopen in dit project omdat ik als onderzoeker aan de KU Leuven (faculteit architectuur) bezig ben met een ontwerpend onderzoek naar nieuwe sacrale ruimtes. Dit vanuit de maatschappelijke nood aan een nieuwe taal, nieuwe rituelen en andere ruimtes voor de spirituele dimensie van het leven. Via het project in de voortuin worden de inzichten van dit onderzoek uitgetest en verfijnd.

Ieder jaar organiseer ik ook een event(s) waarbij de hele buurt uitgenodigd is. En ook anderen mogen de plek gebruiken voor eigen initiatieven zoals een feest, een optreden, een workshop, ...

Als droombeeld bij dit project zou ik het fantastisch vinden als in de toekomst in Brugge we allemaal onze voortuin publiek toegankelijk maken en verschillend ontwerpen tot een pétanquebaan, speelrek, pingpongtafel, kipperen, picknickplek, vrij podium, visvijver, leesplek, ruilplek, tentoonstellingsplek,... En wie geen voortuin heeft, kan de voorkamer van de woning publiek beschikbaar maken. Op die manier zouden we allemaal ruimte zat hebben en mogelijkheden te over om onszelf te ontplooien en anderen te ontmoeten.

Vanuit het besef dat dit een kinderlijk idee is dat je niet zomaar aan anderen kan opdringen, ben ik eenvoudig weg zelf begonnen: als experiment, als onderzoek, als uitnodiging en als inspiratie voor anderen.

Dit experiment is even leerzaam in zijn 'mislukkingen' als in zijn succes omdat veel ingrepen een andere uitwerking hadden dan gepland of verwacht was. De laatste transformatie van het paviljoen in 2015 zal een ruimtelijke conclusie zijn van enerzijds mijn doctoraatsonderzoek en anderzijds vanuit de diverse ervaringen doorheen de vier jaar gebruik van het paviljoen.

Hierna vind je adhv foto's de korte evolutie van de plek van 2011 tot 2014.

In 2011 was de voortuin een picknickplek. Het paviljoen was toen een lege plek voor de verbeelding en wou als een lange strook architectuurpoëzie inwerken op de vluggere passant in de straat en hen uitnodigen om te vertragen. Voor de fietsers en wandelaars kon het een pauzeplek in de straat zijn om even uit te blazen. Aan de buurtbewoners bood het een spontane ontmoetingsplek aan. Iedere dag werd water en vers fruit aangeboden. In de herfst werden dit noten en een vuurkorf met hout.

zomer 2011

Het project is in 2012 en in 2013 uit handen gegeven aan de studenten van derde bachelor interieurarchitectuur van Sint-Lucas Gent. Zij deden telkens een buurtonderzoek, een ruimtelijke interventie en een sociale activiteit. **In 2012** transformeerde de plek naar een munttheeveld en kreeg het paviljoen een verrolbare binnenruimte, een soort kapel. De nis kreeg een verlichte foto en voor de nis werd een zitput aangebracht waar ook muntthee gemaakt kon worden. In de winter werd het grote witte vlak de drager voor nieuwjaarswensen voor de buurt.

In 2013 werd de plek een kruidentuin voor de buurt, werd het paviljoen deels ontmanteld en werd de verrolbare kapel in de achtertuin geplaatst. Daar evolueerde die van kapel naar een logeerplek aan de rand van de natuur. En werd bijna de hele tuin publiek toegankelijk. Het paviljoen werd meer opengemaakt om de ambigue relatie tussen privé en publiek meer te doorbreken.

In 2014 werd de nis van het paviljoen een zonnekamer (op de foto moet die nog geschilderd worden) , werd de rest van het paviljoen afgebroken en met die platen werd een immense tafel of podium gebouwd om meer dan dertig mensen te kunnen ontvangen en allerlei ontmoetingen te organiseren. De logeerplek achteraan werd geactiveerd als een nulsterrenhotel.